

Bacheloroppgave

IDR600 Sport Management

Idrett og homofili / Sport and homosexuality

Marianne Rønningsbakk

Totalt antall sider inkludert forside: 34

Molde, 20.05.2011

Obligatorisk egenerklæring/gruppeerklæring

Den enkelte student er selv ansvarlig for å sette seg inn i hva som er lovlige hjelpemidler, retningslinjer for bruk av disse og regler om kildebruk. Erklæringen skal bevisstgjøre studentene på deres ansvar og hvilke konsekvenser fusk kan medføre. Manglende erklæring fritar ikke studentene fra sitt ansvar.

Du/ dere fyller ut erklæringen ved å klikke i ruten til høyre for den enkelte del 1-6:		
1.	Jeg/vi erklærer herved at min/vår besvarelse er mitt/vårt eget arbeid, og at jeg/vi ikke har brukt andre kilder eller har mottatt annen hjelp enn det som er nevnt i besvarelsen.	☒
2.	Jeg/vi erklærer videre at denne besvarelsen: <ul style="list-style-type: none"> • ikke har vært brukt til annen eksamen ved annen avdeling/universitet/høgskole innenlands eller utenlands. • ikke refererer til andres arbeid uten at det er oppgitt. • ikke refererer til eget tidligere arbeid uten at det er oppgitt. • har alle referansene oppgitt i litteraturlisten. • ikke er en kopi, duplikat eller avskrift av andres arbeid eller besvarelse.	☒
3.	Jeg/vi er kjent med at brudd på ovennevnte er å <u>betrakte som fusk</u> og kan medføre annullering av eksamen og utestengelse fra universiteter og høgskoler i Norge, jf. Universitets- og høgskoleloven §§4-7 og 4-8 og Forskrift om eksamen §§14 og 15.	☒
4.	Jeg/vi er kjent med at alle innleverte oppgaver kan bli plagiatkontrollert i Ephorus, se Retningslinjer for elektronisk innlevering og publisering av studiepoenggivende studentoppgaver	☒
5.	Jeg/vi er kjent med at høgskolen vil behandle alle saker hvor det forligger mistanke om fusk etter høgskolens retningslinjer for behandling av saker om fusk	☒
6.	Jeg/vi har satt oss inn i regler og retningslinjer i bruk av kilder og referanser på biblioteket sine nettsider	☒

Publiseringsavtale

Studiepoeng: 15

Veileder: Oskar Solenes

Fullmakt til elektronisk publisering av oppgaven

Forfatter(ne) har opphavsrett til oppgaven. Det betyr blant annet enerett til å gjøre verket tilgjengelig for allmennheten (Åndsverkloven, §2).

Alle oppgaver som fyller kriteriene vil bli registrert og publisert i Brage HiM med forfatter(ne)s godkjenning.

Oppgaver som er unntatt offentlighet eller båndlagt vil ikke bli publisert.

Jeg/vi gir herved Høgskolen i Molde en vederlagsfri rett til å gjøre oppgaven tilgjengelig for elektronisk publisering:

ja nei

Er oppgaven båndlagt (konfidensiell)?

ja nei

(Båndleggingsavtale må fylles ut)

- Hvis ja:

Kan oppgaven publiseres når båndleggingsperioden er over?

ja nei

Er oppgaven unntatt offentlighet?

ja nei

(inneholder taushetsbelagt informasjon. Jfr. Offl. §13/Fvl. §13)

Dato: 19.05.2011

Forord

Jeg synes det har vært spennende å få et innblikk i hvordan det er å være en ung, homofil og idrettsaktiv ungdom. Det har vært en meget lærerik tid, og jeg har fått utfordret meg selv på flere områder i løpet av denne tiden.

Jeg ønsker å rette en stor takk til min respondent, Sunniva, for at hun lot seg intervju og ville dele sine tanker med meg.

Jeg ønsker også å få takke min veileder, Oskar Solenes, for god veiledning og gode råd gjennom hele prosjektperioden.

Innhold

1 INNLEDNING	1
1.1 Bakgrunn for valg av tema.....	1
1.2 Problemstilling	2
1.3 Oppgavens oppbygging.....	2
2 TEORI	3
2.1 Homofili i samfunnet	3
2.2 Kroppsidentitet.....	4
2.3 Idrett og kjønn	5
2.4 Idrett, homoseksualitet og homofobi.....	6
3 METODE	8
3.1 Valg av metode	8
3.2 Det kvalitative forskningsintervjuet.....	9
3.2.1 Styrker og svakheter.....	10
3.2.2 De syv faser.....	10
3.3 Gjennomføring av intervju.....	11
3.4 Etske retningslinjer	11
3.5 Validitet.....	13
4 HOVEDDEL - ANALYSE	13
4.1 Respondent.....	13
4.2 Identitet	14
4.3 Homofobi	16
4.4 Idrett, kjønn og homofili	17
4.5 Idrett, homofili og media	19
4.6 Garderobekultur	20
5 REFLEKSJON OG OPPSUMMERING	21
5.1 Identitet	21
5.2 Homofobi	22
5.3 Hva kunne vært gjort annerledes	22
5.4 Oppsummering.....	23

Vedlegg:

- Samtykkeerklæring
- Intervjuguide

1 INNLEDNING

1.1 Bakgrunn for valg av tema

Jeg har valgt å skrive om temaet idrett og homoseksualitet. Selv har jeg vært aktiv idrettsutøver på lokalt plan i mange år, og har egentlig aldri tenkt så mye på homoseksualitet og idrett i sammenheng og heller ikke tenkt på det som et problem. Grunnen til dette er nok antakeligvis at jeg har vokst opp i et lite lokalsamfunn der alle drev med idrett uten at det ble snakket noe spesielt om hverken det ene eller det andre innen seksualitet. Dessuten har en vi hatt en kvinnelig, lesbisk fotballspiller i min hjemkommune. "Alle" har visst at hun er det, men ingen har vel egentlig tenkt noe spesielt over det. Jeg har heller aldri hørt noen negative slengbemerkinger om henne.

På vårparten i 2010 deltok jeg på noe som kalles Møteplassen, på Rica Seilet Hotel. Her holdt Håvard Øvregård foredrag om homohets i idrett i Norge. Allerede her begynte nok ideene å danne seg i hodet mitt. Jeg fikk virkelig øynene opp. Jeg syntes temaet var både spennende og interessant, men samtidig følte jeg medlidenhet med alle som har måttet slite i dager, uker, måneder og kanskje år med det tabuet det viser seg at homoseksualitet er i idretten. Jeg begynte å tenke på alle de utøverne som vet at de har en annen legning enn "resten" av laget og som ikke tør å stå fram. De er redde for hva lagkameratene vil si; kommer de til å bli støtt ut av laget, hva vil familien si, supporterne, og så videre?

I den senere tiden har vi kunnet lese i media at den og den idrettspersonen som har stått fram med sin homoseksuelle legning. Leser vi litt grundigere ser vi at de aller fleste er kvinnelige utøvere. Nesten ingen menn har stått fram i Norge. Og noen av de som har gjort det angrer til en viss grad den dag i dag. Det finnes et trist eksempel på hva som skjedde da den engelske fotballspilleren, Justin Fashanu, kom ut av skapet som den første og fortsatt eneste profesjonelle engelske fotballspilleren. Han ble bare 37 år. Fashanu ble hetset og utfryst og karrieren gikk bare nedoverbakke. Da han ble anklaget for å ha voldtatt en ung gutt, endte det med at han hengte seg selv. De verste supporterne synker til og med så lavt at de kan finne på å synge "He's gay, he's dead, he's hanging in the shed, Fashanu, Fashanu" (dagbladet.no 2008) Jeg spør meg selv; er det virkelig en slik verden vi lever i, der man skal dømmes etter sin legning. Det er sannelig ikke rart at mange idrettsutøvere

velger å late som de er heteroseksuelle og lever med sin egentlige legning som en hemmelighet. Et eksempel er den engelske PR-agenten Max Clifford, som i følge "The Independent" har sagt at to av toppspillerne han har vært agent for i engelsk fotball, enten er homo- eller biseksuelle. Han rådet dem til ikke å stå fram, ikke fordi han er imot homofile, men fordi fotball "remains in the dark ages, steeped in homophobia" (independent.co.uk/2009). Og når sant skal sies så kan det ikke bare være enkelt å være homofil eller bli uthengt for å være det, når man kan risikere å få disse sangene slengt mot seg på enkelte fotballarenaer i England; "At home, he's still a fucking gay", ".is a quitter coz he takes it up the shitter", "He's gay, he's bent, his arse is up for rent", "Rent boys on the docks, rent boys on the docks. You know you are, you're sure you are, you're rent boys on the docks" (Caudwell 2011, 126). Fornærmende ord som kan bli brukt for å nedverdige menns seksualitet kan være også ord som "faggot", "pansy", "queer", "poof", "rentboy" og "girl" (Caudwell 2011, 126).

1.2 Problemstilling

Det er med andre ord mange spennende ting å ta tak i denne oppgaven. Jeg har derfor valgt å falle ned på denne problemstillingen:

Hvordan oppleves det å være ung, idrettsaktiv og homofil?

For å løse denne problemstillingen vil jeg ta opp tema som omhandler identifisering av seg selv og av andre. Jeg synes også det er relevant å se på hvilke forskjeller det er mellom gutter og jenter når det kommer til det å stå fram som homofil og drive med idrett. Det vil også bli tatt opp hvordan homofili oppleves for vedkommende.

1.3 Oppgavens oppbygging

Oppgaven kommer ganske enkelt til å bli oppbygd etter vanlig mal. Jeg har begynt med en innledning der bakgrunnen for valg av tema på oppgaven, og problemstillingen er gitt. Videre har jeg skrevet en teoridel med flere underkapittel som er relevante for min oppgave og som vil bli brukt lenger ut i oppgaven. I kapittel 3 presenterer jeg metoden jeg har brukt og hvilke etiske retningslinjer jeg må følge. Jeg har foretatt et intervju og vil

derfor i hoveddelen/analysedelen formidle de svarene jeg fikk og knytte disse opp mot teorien. Til slutt vil jeg ha en refleksjon og en oppsummering over svarene som kom fram i hoveddelen.

2 TEORI

2.1 Homofili i samfunnet

Homofili kan defineres som en "følelsesmessig - erotisk tiltrekning mellom to personer av samme kjønn" (snl.no 1). Kvinner som er homofile kalles gjerne lesbiske, selv om de også kan kalles homofile. Hvis man tiltrekkes av både kvinner og menn er man det som kalles bifil (snl.no 1).

Synet på homofile har endret seg en del i løpet av 1900-tallet. Før trodde man at homofili kanskje kunne ha noe å gjøre med sosiale avvik, sykdom, kriminalitet (Eng 2003, 8). For det mannlige kjønn var det i lang tid ulovlig å være homofil. Denne loven ble opphevet på begynnelsen av 1970-tallet. Man trodde også faktisk helt fram til 1978 at det å være homofil var en psykisk lidelse som enkelte mennesker kunne rammes av (Eng 2003, 8)

I det daglige liv har samfunnet mer og mer begynt å godta og innse at det finnes homofile mennesker overalt. Sønnen, tanta, naboen, arbeidskollegaen, eller legen vår kan være det. I dag har homofile lov til å inngå partnerskap, men ikke rett til å gifte seg. Dette er et steg i riktig retning. I løpet av de siste 10-20 årene har etter hvert enkelte idrettsutøvere valgt å stå fram som homofile. Det er flest kvinner som har stått fram så langt. I engelsk toppfotball er det per dags dato ingen kjente homofile. Her er det nok supporterne en av grunnene til at mange velger ikke å stå frem, ettersom de kan være ganske drøye i sine bedømmelser av spillerne som er utpå banen, som jeg viste eksempel på i innledningen. Tilskuerne har ikke lov til å synge og komme med nedsettende utrop, men mange gjør det likevel. Når man ser på fotballkamper både i høyere og lavere divisjoner, kan man oppleve å høre utrop som "homo", ikke bare fra publikum, men også fra spillerne og trenerne (idrett.no). Er disse utropene en form for homofobi som kommer ut på feil måte? Av enkelte personer kan man få en oppfatning av at de mener kvinner som driver med idrett er lesbiske. Likeså hører man stadig at fotball og ishockey er en lesbesport, "bare se på toppserien", har jeg hørt både venner og kjente si. Eller "lesbeligaen" som Judith Tangen

har opplevd at noen kaller det (Tangen 1998, 15). Har denne homofobien eller hetsen mot kvinnelig utøvere noen sammenheng med at idrett i utgangspunktet var en mannsgreie? Kvinner skal jo være feminine, være godt trent, men ikke ha for synlige muskler. De skal bære frem barn og enkelte mener at de skal være hjemme med barnet og lage mat på kjøkkenet.

2. 2 Kroppsideitet

Identitet kan defineres som "den del av personens selvoppfatning som oppleves særlig sentral, ekte og typisk for vedkommende" ([snl.no](#) 2). Vi kan også høre det at et menneske identifiserer seg med noe eller noen, vi vil finne "vår identitet". Det vil si "å danne et selv bilde man føler man kan akseptere og leve opp til, og så etablere en livsstil som svarer til dette bildet ([snl.no](#) 2). Wikipedia sier dette om identitet; "Identitet i vid forstand brukes som et kulturelt og psykologisk uttrykk for det som en person, organisasjon eller gruppe oppfatter seg selv som, eller av andre oppfattes som (relativt) konstant" ([wikipedia.org](#)).

Merleau-Ponty, kjent som "kroppens filosof", sier at "livet leves i og uttrykkes gjennom kroppen". Videre sier han at "følelser ikke viser til noe inne i personen(...), men at følelser er i kroppen som igjen er i verden" (Merleau-Ponty i Engelsrud 2006, 31). Vi må med kroppen vår forholde oss til verden og alle andre rundt oss, og i møtet med andre så opplever vi ting vi må forholde oss til (Merleau-Ponty i Engelsrud 2006, 31). "Uansett om det dreier seg om en annen kropp eller min egen kropp, så kan jeg kun lære å kjenne et menneskes kropp ved å leve sammen med det og kunne forholde meg til at det ikke er skarpe grenser mellom egen og andres kropp" (Merleau-Ponty i Engelsrud 2006, 32.) Noen mennesker kan oppleve en negativ følelse overfor sin egne kropp. De føler seg ikke forent med den og har kanskje problemer med å føle seg vel med kroppen. Dette kan ha en sammenheng med at "kroppens status har vært bundet til dualismens kroppsbegrep" (Engelsrud 2006, 42). Et dualistisk kroppsbegrep vil si at kropp og sjel er to separate deler (Engelsrud 2006, 27). For å kunne føle en identitet til kroppen, føle seg vel med seg selv, er det viktig at man føler seg "veltilpass med sine egne bevegelser", dette er med på å skape positive følelser som igjen kan gjøre at man "føler seg hjemme i sin egen kropp" (Engelsrud 2006, 62). I dag blir noen sosiologiske begreper knyttet til det å forstå hvorfor mennesker gjør det de gjør og hvordan de er. Disse begrepene er for eksempel makt,

handling og identitet. Idrett er her et eksempel på en sosial makt. I følge George Herbert Mead, ble selvet skapt "gjennom en sosial prosess (indre dialoger meg seg selv, mellom bevissthetens "jeg" og "meg", og litt fra hvordan vi tolker hvordan andres atferd er og hvordan vi påvirkes av andre), og det generaliserte andre (eksempel skoleleverk)" (Mead i Lesjø 2008, 119). Disse er da med på å utvikle vår identitet og personlighet, som skal si noe om hvem og hvordan vi er. (Lesjø 2008, 119.)

2.3 Idrett og kjønn

Det er sagt at "idrett er skapt av menn for menn" (stv.hfk.no), men det finnes et unntak. I antikken kunne kvinner lage idrettsleker til ære for guden Hera. Idrettslekene som ble arrangert da, var det kvinnene som stod for og ikke menn (stv.hfk.no). Det har ikke alltid vært enkelt å være kvinne og å skulle drive med idrett. Den moderne idretten ble også laget for menn, og ikke kvinner. De skulle i stedet være hjemmeværende husmødre, og måtte for eksempel ha middagen klar til deres ektemenn kom hjem. Mennene derimot, måtte være fysisk aktive for å kunne være ordentlig staute, ledende menn, noe som satt igjen fra 1800-tallets kostskoler. De skulle være store, sterke overhoder i samfunnet, og de skulle tjene penger for å kunne brødfø og huse seg og sin familie (Lesjø 2008, 137-138).

Kvinner skulle ikke utøve fysisk aktivitet ble det bestemt, de trodde nemlig at idretten kunne være skadelig for kvinnekroppen. Dette var kanskje mennenes måte å verne om kvinnene, ved ikke å la dem drive med idrett. Da de etter hvert fant ut at dette ikke var tilfellet måtte de begynne å finne på nye unnskyldninger. De kom med påstander og tanker om at kvinner som drev med idrett utviklet en mer maskulin kropp og at dette gjorde dem mindre attraktive for menn. Derfor mente de at om kvinnene ikke var attraktive for menn, så kanskje de var det for kvinner. Ergo var de lesbiske (Fasting 2000, 22). Synet på kvinner i idretten begynte heldigvis å endre da det nærmet seg 1900-tallet. Gjennom skolen og idrettskonkurranser kom også kvinnene seg ut på idrettarenaen. Likevel kunne de bare drive med idrett som ble sett på som feministisk som for eksempel tennis og kunstløp (Lesjø 2008, 138).

Som nevnt over trodde man allerede for mange år siden at kvinner som drev med idrett ble mer maskuline. Lesjø omtale problemet med seksuell legning. Kvinner skal være feminine

og menn maskuline. Menn og kvinner skal tiltrekkes av hverandre, men slik er det ikke i alle tilfeller. Noen kvinner tiltrekkes av andre kvinner og noen menn tiltrekkes av andre menn. Dette strider mot det samfunnet man skal leve i. Hvis man hører at menn er homofile er noen raske i å trekke konklusjoner om at han er mer feminin, og hvis en kvinne er lesbisk så er hun straks mer maskulin. (Lesjø 2008, 153-154) Et eksempel på femininet og maskulinitet er da en mor tok med barna på en damekamp i fotball, mens de var små. Et av barna spurte sin mor om det ene laget var menn, fordi de hadde kort hår og ikke så ut som kvinner. Selv om moren hadde kort hår var ikke hun mann, men det på banen var visstnok ikke kvinner, ifølge barnet (Kolnes 2000, 5-6). Her ser vi at til og med barn har sine egne oppfatninger om hvordan kvinner og menn skal se ut kroppslig.

2.4 Idrett, homoseksualitet og homofobi

Det å stå fram homofil er ikke nødvendigvis enkelt hverken for menn eller kvinner, men Heidi Eng sier at "jentene på mange måter har det enklere enn guttene. Jentene er mer tolerante, og det er mer akseptert at lesbiske finner hverandre i idretten" (aftenposten.no/). Holdningene til homoseksualitet varierer alt etter hvilke idretter en ser på. For eksempel har kvinner i fotballmiljøet i lengre tid blitt sett på som maskuline og uattraktive for menn, noen ganger blir de også omtalt som lesbiske. Ettersom det er et sånt miljø i kvinnefotballen, er det her det er lettest å bli godtatt dersom en er lesbisk. Men en svensk, kvinnelig fotballspiller har uttalt seg om at "det ikke er noe problem med lesbiske på laget så lenge de ikke viser følelser" (Fasting 2000, 27) Det kan altså være en slags dobbeltmoral og form for homofobi i kvinnefotballen, selv om de ikke nødvendigvis er bevisst på det selv. I de to andre idrettene, som ble nevnt i en undersøkelse fortatt av Kari Fasting, tennis og sportsgymnastikk, er det ikke er fullt så åpent homofilt miljø. I undersøkelsen kommer det fram at det heller ikke ville blitt så all verdens godt mottatt om det skulle vise at noen skulle vise seg å være homofile. Fasting sier hun "tolker dette som at mannssamfunnets normer om homofobi også er blitt internalisert blant noen av de kvinnelige utøverne" (Fasting i Lesjø 2008, 154-155). De altså opplever det som kalles for homofobi (Lesjø 2008, 154).

Homofobi kan defineres som "irrasjonell frykt og intoleranse overfor homofile personer, og for oppførsel som avviker fra tradisjonelle kjønnsrolleforventninger, dvs. for hvordan

kvinner og menn skal eller bør oppføre seg. Den irrasjonelle frykten kan i praksis gi seg utslag i hat, vemmelse, fordommer mot, og diskriminering av ikke-heterofile'' (Fasting 2000, 21). Videre sier hun: ''Du vet at du er homofobisk hvis du blir redd og engstelig når du har mistanke om at andre oppfatter deg som homofil'' (Fasting 2000, 21). I samfunnet er det en slags sosial orden og maktrelasjon mellom kvinner og menn, der tradisjoner og verdier som tilhører den maskuline delen dominerer over den feminine og over kvinner. Homofile vil kunne forstyrre denne maktrelasjonen mellom kjønnene. På grunn av dette kan vi få homofobi nettopp fordi en ønsker å opprettholde denne balansen (Fasting 2000, 21-22).

Hvis det skal trekkes frem noen feminine idretter kan vi vel kanskje si at turn og dans er mer feminine idretter. Er du mann og driver med for eksempel ballett, som er en veldig feminin idrett, kan en risikere å bli sett på som ikke-maskulin eller homofil. Vi har jo også idretten cheerleading som er en blanding av turn, kast og rop og så videre. Det finnes mange videofilmer der cheerleading er selve handlingen. Der ser vi at guttene som er med på cheerleading får kastet slengbemerkinger som ''fag'' og ''poof'' etter seg, og ofte viser det seg at de faktisk er homofile. Når man opplever at sånt sies i en film kan man bare tenkte seg hvordan det er i virkeligheten. Ofte er det jo en del unge som ser på disse filmene. "De tar jo til seg ting veldig lett, og det er slett ikke umulig at de tror dette er sånn virkeligheten skal være" (Fasting 2000, 21-22). Ifølge Tangen (1998) har Helen Lenskyj en teori til hvorfor homofobiske holdninger og synspunkter eksisterer.

Homofobiske holdninger og homonegative synspunkter er et resultat av erfaring, læring, sosiokulturelle og historiske faktorer. Heteroseksualiteten har forskanset seg gjennom sosiale institusjoner slik som kjernefamilien, det medisinske system, skolen, kirken, gjennom kulturelle former som TV og media og gjennom pornografi og prostitusjon. Dette blir kalt for det heteroseksuelle hegemoni (Lenskyj i Tangen, 1998, 5-6)

Denne uttalelsen fra Lenskyj er med på å understreke eksemplene som jeg har trukket fram tidligere i teoridelen. Kjernefamilien er jo enda et eksempel som er med på å framstille at homofili er ''feil'' ifølge den biologiske verden.

Garderobekultur er typisk for idretten. Dessverre er det ikke alt som er positivt med denne. Heidi Eng sier "I garderoben opplever mange gutter en uttalt homofobi med vitser

og skjellsord. Det er en utbredt stigmatisering av den feminine mannen, og det er mye homohets (aftenposten.no). Egil Østenstad har sine tanker om homofili i idretten

Fotballen er en machokultur. Det snakkes ekstremt mye om damer i garderoben. Det er ikke særlig greit for homofile å snakke om guttekjærestene sine i en slik kultur, sier eks englandsproffen. I engelsk fotball er det ekstremt. Alt som har med homofili å gjøre er styggedom. Vi er kommet lenger. Men noe i selve fotballkulturen gjør at homofili er tabu. Derfor tør mange ikke å stå fram (idrett.no).

Thomas Berling var en veldig habil fotballspiller som ung. Han ønsket å stå fram, men opplevde det som vanskelig ettersom flere av hans medspillere ofte brukte skjellsord som "homo" om med- og motspillere. Da han endelig bestemte seg for å stå fram, gikk han for å snakke med treneren først. Her fikk han spørsmål som "hva hvis du blir forelsket i en medspiller?" og "Hva skal vi gjøre med dusjingen?" (idrett.no). Dette viser at det ikke alltid er like lett å være homofil i idrettsmiljøet.

3 METODE

3.1 Valg av metode

Da jeg begynte på denne bacheloroppgaven var det litt fram og tilbake hvilken metode som skulle brukes, alt etter hvordan jeg skulle gripe an oppgaven. Introduksjon til samfunnsvitenskapelig metode skiller mellom kvalitativ og kvantitativ metode på en litt forenklet måte; "kvalitative metoder forholder seg til data i form av tekster, lyd og bilde og legger vekt på fortolkning av dataene, mens kvantitative metoder forholder seg til data i form av kategoriserte fenomener og legger vekt på opptelling og utbredelse av fenomenene" (Johannesen, Tufte og Christoffersen 2010, 99). Etter hvert fant jeg ut at det beste ville være å gjøre et dybdeintervju med noen som var i situasjonen selv, altså idrettsaktiv og homofil. Etter å ha snakket med venner og kjente fikk jeg vite om ei jente som drev med idrett og hadde stått fram som lesbisk. Jeg valgte altså en kvalitativ metode der jeg intervjuer ei jente. Grunnen til at jeg ikke valgte en kvantitativ metode med spørreskjema, var fordi det var vanskelig å velge ut hvilke grupper jeg skulle ha valgt som deltagere. Skulle jeg ha valgt et seniorlag, juniorlag eller gått til en enda yngre gruppe? Jeg måtte også ha tatt et valg på hvilke idrett jeg skulle ha valgt og hvilket kjønn jeg ville ha fokusert på. Et annet problem jeg kanskje kunne ha stått overfor hvis jeg valgte denne

metoden, er respondentenes ærlighet og oppriktighet. Ettersom homofili er et, for mange, sårbart tema og det er mange som tuller rundt det, kunne jeg risikert å sitte igjen med mange "falske" svar. Ved spørreskjema får man kanskje ikke svar på alt man ønsker og man kan risikere å gå glipp av viktig informasjon

Da valget falt på kvalitativ metode, måtte jeg velge en form innenfor denne. Ettersom jeg bare skulle snakke med ei jente ble intervju det enkle valg. Et intervju kan være en form for samtale mellom intervjuer og informanten som man kan kalle intervjuobjektet. Denne samtalen har gjerne et forhåndssatt mål og den er strukturert på en god måte (Johannesen, Tufte, Christoffersen 2010, 135). Hvis man foretar et intervju kan det altså være strukturert på forhånd, men det kan også være semistrukturert eller ustrukturert. Det strukturerte er helt fastsatt på forhånd, det semistrukturerte er bare delvis fastsatt på forhånd, og et ustrukturert der kun tema er fastsatt på forhånd mens spørsmålene blir laget under intervjuet alt etter hvordan den man intervjuer er. (Johannesen, Tufte, Christoffersen 2010, 137).

3. 2 Det kvalitative forskningsintervjuet

"Forskningsintervjuet har som mål å produsere kunnskap" (Kvale, Brinkmann 2009, 22). Denne formen for intervju er en samtale mellom to personer der en ønsker å få vite noe om dagliglivet eller livet til en person. Det er også viktig å ha kunnskap om det temaet som tas opp mellom intervjuer og intervjuobjekt (Kvale, Brinkmann 2009, 22). "Et intervju er en samtale som har en viss struktur og hensikt" (Kvale, Brinkmann 2009, 23). Det er den som foretar intervjuet som har styringen over samtalen og har bestemt hva det skal snakkes om på forhånd. Vi får høre og lære om intervjuobjektets liv. Det er viktig at ikke intervjuer kommer med sine synspunkt, men bare lytter til det som blir sagt uten å kommentere det noe videre. Det kan i noen tilfeller være greit å følge opp med nye spørsmål for å teste ut det intervjuobjektet svarer (Kvale, Brinkmann 2009, 23-24). Denne typen intervju er åpne, dette fordi det er mulig å bytte om på spørsmålene og måten de er skrevet på (Kvale og Brinkmann 2009, 138). Det kvalitative forskningsintervjuet har 12 aspekter ved forståelsesformen: Livsverden, mening, kvalitativt, deskriptivt, spesifisitet, bevisst naivitet, fokusert, tvetydighet, endring, følsomhet, interpersonlig situasjon, positiv opplevelse (Kvale, Brinkmann 2009, 47-48).

Jeg valgte som sagt å utføre et kvalitativt intervju. Ut fra min problemstilling der jeg ønsker å finne hvordan det faktisk oppleves å være ung, idrettsaktiv og homofil, ville et intervju være den beste måten ettersom man da får snakket med personen ansikt til ansikt, og en får et innblikk i hvordan personen er. Å utføre et intervju gjorde også at jeg ville få mer utfyllende svar, enn hvis jeg hadde valgt å sende ut et spørreskjema med avkrysning og spørsmål der en skal svare noen linjer. I intervjuet kunne jeg stille oppfølgingsspørsmål alt etter hva og hvordan hun svarte på mine forhåndslagde spørsmål, og hun hadde mulighet til å spørre meg hva jeg mente hvis noe var uklart.

3.2.1 Styrker og svakheter

Styrker ved å utføre et forskningsintervju er jo at en kommer nærmere inn på den en skal intervjuer; det blir personlig. Man får et bra innblikk i menneskers liv og deres meninger om det aktuelle temaet. Det som sagt åpent, med muligheter for å endre på rekkefølgen i spørsmålene hvis det skulle vise seg nødvendig, og oppfølgingsspørsmål kan bli stilt alt etter hvilke svar en får. Dette ville en for eksempel gått glipp av hvis man skulle ha en spørreundersøkelse eller lignende.

Det kvalitative forskningsintervjuet har noen svakheter som kommer fram i form av kritikk. Den er for eksempel for individualistisk, idealistisk og godtroende i følge interne kilder (Kvale, Brinkmann 2009, 296). En annen svakhet er at en bare får subjektive svar og ikke objektive. Likeså er det begrenset hvor mange personer en får intervjuet, alt etter hvor lang tid man har på seg til resultatet skal inn. Hvis en ikke har foretatt så veldig mange intervju, vil en ikke kunne generalisere sine funn (Kvale og Brinkmann 2009, 179-181). Det er vanskelig å gjennomføre gode intervjuer og en bør helst ha lest en del om det og jobbet med det lenge for virkelig å kunne få noe ut av det (Kvale og Brinkman 2009, kap.5). Det er også en lang prosess som krever tid for å kunne gjennomføres på en god måte.

3.2.2 De syv faser

Når man utfører en intervjuundersøkelse kan en bli utsatt for typiske problemer når det gjelder den emosjonelle dynamikken i en intervjuundersøkelse. Disse går ut på at man i

førstningen er veldig oppglødd og ivrig på intervjuene en skal gjøre, og dette varer en stund etter at man har foretatt dem og begynt å analysere dem. Etter hvert som tiden haler ut og man begynner å bli sliten av analysen og rapportskrivning, kan man bli sint og sur, stille og utmattet (Kvale, Brinkmann 2009, 116-117). Dette var kanskje mer vanlig før, men hvis man følger forskningsintervjuets syv faser, er en på god vei til å unngå alt dette. De syv fasene er 1) tematisering, 2) planlegging, 3) intervjuing, 4) transkribering, 5) analysering, 6) verifisering, 7) rapportering (Kvale, Brinkmann 2009, 118). Disse fasene gjennomføres lineært og kan hjelpe til at gløden og inspirasjonen til forskeren ikke forsvinner.

3.3 Gjennomføring av intervju

Jeg bestemte meg først for et aktuelt tema jeg ville undersøke nærmere, nemlig idrett og homofili. Jeg fikk tak i en person jeg kunne intervju og satte i gang med å lage en passende intervjuguide, som kan leses blant vedleggene. Jeg hadde på forhånd fortalt henne litt om hvilke tema jeg ville inn på, sånn at hun var forberedt på det som kunne komme. Etter hennes ønske ble intervjuet foretatt på en liten restaurant på dagtid. Jeg brukte en båndopptaker under intervjuet for ikke å miste verdifull informasjon. De fleste spørsmålene ble gjennomført i oppsatt rekkefølge og der det passet seg fulgte jeg opp med noen oppfølgingsspørsmål. Det hele forløp veldig greit og hun syntes ikke at noen av spørsmålene var for private til at hun ville svare. Etterpå måtte jeg transkribere innholdet fra båndopptaker til tekstdokument, før jeg kunne analysere dataene jeg hadde fått og kunne bruke dem i oppgaven.

3.4 Etiske retningslinjer

Når jeg skal intervju denne jenta må jeg ta hensyn til de etiske retningslinjene. Disse tre er 1) informantens rett til selvbestemmelse og autonomi 2) forskerens plikt til å respektere informantens privatliv og 3) forskerens ansvar for å unngå skade (Johannsen, Tufte og Christoffersen 2010, 91). Det første rådet om at informanten har rett til selvbestemmelse og autonomi er veldig relevant for denne oppgaven. Jenta skal delta av egen frivillighet, noe som har blitt fulgt. Vi avtale allerede på forhånd at dersom det kom spørsmål som ble for personlig så ønsket hun å la være å svare på disse. Dette ønsket ble selvfølgelig

imøtekommet. Her var hun altså med på å bestemme selv. Også alderen hennes var noe jeg måtte gripe tak i. Ettersom hun ikke var myndig da jeg intervjuet henne, var det nødvendig med en skriftlig godkjenning fra foreldrene med samtykke til å kunne snakke med henne om hennes legning. Samtykket er å finne blant vedleggene.

Tar en tak i den andre retningslinjen, forskerens plikt til å respektere informantens privatliv, kommer spesielt spørsmålene som skulle stilles inn i søkelyset. Det var nødvendig å gå flere runder med seg selv for å finne ut hvilke spørsmål jeg kunne stille, hvilke som var på kanten og om det var noen som kunne bli alt for private for henne. Spørsmålene valgte jeg å dele opp i flere tema for å få det litt mer oversiktlig og systematisk. Intervjuguiden er lagt ved som vedlegg. Jenta jeg fikk mulighet til å intervju er 16 år gammel og kommer fra en småby i Norge. På fritiden er hun aktiv håndballspiller. Jeg måtte, ut fra etikkens retningslinjer, gi henne full anonymitet. Det vil si at ut fra min oppgave skal det ikke være mulig å finne ut hvem det er jeg har intervjuet. Jeg ville i den anledning gi henne et fiktivt navn som ikke har noe som helst med henne å gjøre. I denne oppgaven har hun fått navnet Sunniva. Hvis hun skulle ha et familiemedlem eller en venn med samme navn, er dette bare en tilfeldighet.

Før intervjuet måtte jeg bestemme meg for hvilket hjelpemiddel jeg skulle bruke. Jeg endte opp med å velge en båndopptaker for å være sikker på at ingen informasjon skulle gå tapt. Det kunne selvfølgelig ha vært bedre å bruke et videokamera, for å få med seg hvordan hun så ut da hun fikk de forskjellige spørsmålene og hvordan hun var da hun svarte, eller jeg kunne ha valgt penn og papir. Etter litt tenking og råd fra veileder fant vi ut at det var best med en båndopptaker. Dette fordi det var svarene hun kom med som var det relevante og ikke mimikken hennes. Likeså antok vi at det ville føles mindre truende med en båndopptaker enn med et videokamera plantet i ansiktet når en attpåtil skal snakke om et tema som kan være både litt sårbart og vanskelig. Dessuten vil jeg i ettertid etter at oppgaven er levert inn, bli nødt til å slette opptakene fra kassetten. Hvis et båndopptak skulle komme på avveie ville det vært mindre galt enn om en videofilm skulle havne i de gale hender, noe som nok en gang argumenterte for båndopptak. Her kan retningslinje nr 3 trekkes inn; ”forskerens ansvar for å unngå skade” (Johannesen, Tufte og Christoffersen 2010, 91) Det er min feil hvis noe skulle komme på avveie, så her gjelder det å ta vare på alt selv og ikke overlate sensitivt materiale til andre. Jeg må, som nevnt over, være svært forsiktig med sensitive spørsmål. Kanskje har hun brukt lang tid på å innse og godta

overfor seg selv at hun har den legningen hun har, og jeg rippet opp i ting som får henne til å begynne å tenke på dette igjen. Her må altså jenta behandles med forsiktighet.

Ved kun å bruke mine egne notater kunne jeg også ha risikert å miste mye verdifull informasjon, og jeg hadde kanskje måttet avbryte henne under intervjuet for å få med meg alt, noe som kunne ha fått henne ut av den gode stimen.

3.5 Validitet

Når man undersøker noe, enten det er intervju eller spørreundersøkelse, må man finne ut hvor valid det man har funnet er. Validitet betyr gyldighet (Johannesen, Tufte, Christoffersen 2010, 69-70). Jeg må vurdere om det jeg har funnet i intervjuet er valid. En kan vel si at det er valid i forhold til det jenta selv mener, tenker og føler. Vi ser det med hennes øyne, og ingen andres. Det kan jo hende at noe av det hun formidler til meg stemmer overens med det flere i hennes situasjon tenker. Likevel kan jeg ikke gå ut med dette og konkludere med at sånn er det for alle som er i hennes eller lignende situasjoner. Vi er alle forskjellige, og for at det jeg kommer fram til i denne oppgaven skal kunne gjelde mer generelt for "alle", måtte jeg ha intervjuet veldig mange flere, fra forskjellige plasser i landet som holder på med de samme og også andre idrettsaktiviteter.

4 HOVEDDEL - ANALYSE

I denne delen skal jeg analysere det jeg fikk vite gjennom intervjuet jeg gjennomførte. Dette skal jeg knytte opp mot teoridelen tidligere i oppgaven.

4.1 Respondent

Det har blitt foretatt et dybdeintervju med en 16 år gammel jente, som har svart på spørsmål og snakket om hvordan det er å leve som en ung, homofil jente i et idrettsmiljø. Hun svarte på alle spørsmålene som ble stilt, dog noen mer utfyllende enn andre. I resten av oppgaven vil hun bli omtalt som Sunniva.

4.2 Identitet

I intervjuet snakket vi litt om hvordan Sunniva identifiserer seg selv, hvordan andre ser på henne og hva hun tenker om identiteter. Det var også interessant å høre om føler hun har endret seg etter at hun stod fram. Hun synes ikke at hun har forandret seg personlighetsmessig i ettertid, og føler fortsatt at hun er den samme som før hun stod fram. Det eneste hun kunne sette fingeren på er, som hun så fint sier; " jeg har kommet litt lenger i å finne med selv på en måte". Sunniva har kanskje kommet lenger i å finne sin identitet, og har kommet langt i prosessen med å føle seg "hjemme i sin egen kropp". Hun har tross alt gått fra å være en ung jente uten de store bekymringene, til å finne ut at hun var "annerledes" i forhold til mange andre rundt seg. Sunniva sier hun hadde det tøft med seg selv ganske lenge på grunn av sin legning og det faktum at ingen ting ville bli som før, etter at hun stod fram. Etter at hun stod fram følte hun seg lettet og var veldig glad fordi hun hadde det mye bedre med seg selv nå enn før hun endelig fant sin identitet og den hun faktisk er. Gjennom hele livet har hun følt at hun er en guttejente, og som barn løp hun rundt og lekte med guttene i stedet for å sitte og snakke sammen med jentene, noe hun syntes var kjedelig. Sunniva vet ikke, men tror det var allerede her det startet med tanke på at det skulle vise seg at hun er homofil. Det er i alle fall det hun tenker om saken, og hun tror også at miljø kan ha noe å gjøre med at hun ble den hun ble.

Jeg ønsker å høre hvem Sunniva føler hun selv er, om hun har noen merkelapper eller lignende hengene rundt seg. I førstningen snakket hun om at hun er en stille og rolig person som ikke liker å være noe midtpunkt, samtidig som hun er veldig åpen og utadvendt. "Hvis folk spør, så svarer jeg ærlig på at jeg er skeiv og sånn er det", sier hun som forklaring på sin åpenhet. Samtidig presiserer hun at hun ikke presenterer seg selv som homofil, men kun som en vanlig jente, noe hun også er. Sunniva vil karakterisere seg selv som en vanlig person, og ikke som håndballspiller eller homofil. Likevel er hun klar over at det også er noe hun er, en homofil idrettsaktiv jente, men til det sier hun at ting bare er som det er og at det ikke påvirker henne noe spesielt. Det virker som hun er ganske selvsikker og trygg på seg selv, på den hun faktisk er. Sunniva vil ikke prøve å skjule noe for noen, men buser ikke ut med at hun er homofil. Hun ønsker vel at folk skal akseptere henne for den hun er og ikke plassere henne i en bås som homofil eller håndballspiller, men som en helt vanlig 16 år gammel jente. Sunniva sier at hun egentlig ikke identifiserer

seg med andre homofile, og også her trekker hun fram at hun bare er den vanlige jenta. Likevel kommer hun fram til det ofte er lett å henge med dem som er veldig lik en selv og da er det jo ofte at det er andre homofile. Men hun vil si at hun har mest heterofile venner, så noen direkte identifisering her er det ikke. På spørsmål om hvordan folk rundt henne definerer henne, om hun er "den lesbiske" eller "håndballspilleren", svarer hun at det avhenger av hvor folk har henne fra. De som ikke kjenner henne og som kun har hørt om henne eller sett henne på internett, ser gjerne på henne som "hun lesbiske". Tannlegen og rådgiveren hennes derimot kan si " har jo sett deg som dommer på håndball", så de definerer henne som idrettsaktiv. Her kan vi kanskje trekke litt paralleller til George Herbert Mead og hvordan han mener at selvet blir skapt og hvordan dette påvirker vår identitet (Lesjø 2008). Vi påvirkes både av oss selv og hvordan vi påvirkes av andre.

I intervjuet kom vi inn på det å leve et dobbeltliv når en er homofil og da spesielt idrettsaktiv. Gareth Thomas, rugbyspilleren fra Wales, levde hele sin barne- og ungdomstid og nesten hele idrettskarrieren som en heterofil person, som var godt gift med en kvinne. Han var en veldig maskulin mann som var proff innen en av de mest maskuline idrettene som finnes. Han stod fram som homofil på slutten av sin idrettskarriere. Jeg spurte Sunniva hva hun tenker om det å leve med to identiteter gjennom veldig mange år. Hun har forståelse for dette hvis valget stod mellom sporten han elsket og det å komme ut av skapet. Hun mener at det nemlig ikke er alle idretter som tolerer at folk er homofile. Jeg lurte også på om hun tror mennesker som velger å ikke komme fram, lever med to identiteter. Som svar på dette sa hun:

Det finnes nok de som gjør det, men det er jo også mange som lever et ganske normalt liv med kone og barn og, men aldri vil den personen, føler jeg, kunne si at den er lykkelig innerst inne hvis de ikke engang liker kvinner og så da aldri vil bli helt hel kan du si, fordi de bærer på en sorg kan du si fordi de ikke har mulighet til å komme ut av skapet, men lever i et skjul.

Når jeg spurte Sunniva om hun følte at hun måtte skjule sin legning, og den hun egentlig var, på grunn av håndballen, så svarte hun:

Nei, men jeg føler folk har veldig lett for å se det på meg; spiller på et jentelag, har kort hår og er den guttete typen, så er det veldig lett å tenke, ja det er sånn når jeg møter folk på fest og som "hei, hvem er du?" og møter ei som "ja, du har jo litt spesiell klesstil til å være jente og er du lesbisk eller?" jeg fikk det rett på da, så da er jeg veldig åpen om det og ja. De fleste synes bare det er kult da at det er helt greit

Her må man selvfølgelig ta i betraktning at Sunniva ikke er en profesjonell idrettspersonlighet som kan risikere å få ansiktet trykt i avisa fordi hun står fram, men likevel er det mange hun også skal forholde seg til, både på og utenfor håndballbanen, så presset kan vel kanskje være det samme for alle.

4.3 Homofobi

I intervjuet tok vi for oss homofobi og hvordan hun opplever det i den lille byen hun kommer fra. Hun sier hun ikke har opplevd noe spesielt mye homofobi rundt seg egentlig;

det eneste jeg har opplevd da er folk som synes homser er ekle, men da mest i frykt for at de skal legge an på dem da, men ikke sånn homofobi på den måten da. Bare ikke liker tanken på at en homse skulle ha lagt an på seg da. Det tror jeg på en måte er det største problemet til folk, de synes det er ekkelt liksom, men det har ikke JEG opplevd da.

Selvsagt har det gått mange rykter og hun har hørt om at enkeltpersoner har ledd bak ryggen hennes. Dette var imidlertid noe hun var forberedt på og valgte å ikke bry seg, rett og slett fordi "det blir for dumt", som hun sier. Sunniva tror at menn kan være mer homofobe enn kvinner, noe hun ikke har merket spesielt selv. Men har en venn som er bifil og som ennå ikke har valgt å stå fram. Hun opplever at blir en del baksnakking om han fordi han er litt feminin. De er nysgjerrige vil gjerne finne ut hva han er. Hun vet ikke om det var sånn før hun stod fram, men tror kanskje ikke det ettersom de fleste ble veldig sjokkert da de fikk vite det. Denne jenta har vært heldig og tydeligvis sluppet unna den såkalte homofobien. Likevel så trekker hun fram at folk er "redd" for homofile menn, da spesielt på grunn av at de skal bli lagt an på. Dette kan jo i så måte bli tolket som homofobi, ettersom irrasjonell frykt er en del av definisjonen på homofobi (Fasting 2000, 21). De frykter at den homofile skal legge an på seg, men som Sunniva sier; "Jeg prøver å få folk til å innse at selv om du er homofil så betyr ikke det at du tar hvem som helst eller at da tar du alt som er og sånne ting, for det er veldig lett å tro, men det gjør jo hverken

homofile eller hetero personer", så kan enkelte misforstå hvordan det fungerer for homofile og da blir de på en måte homofobe.

Hun vet ikke helt hvorfor folk er homofobe, spesielt fordi hun selv ikke hadde noe imot homofile før hun selv fant ut at hun var det. Jeg forteller at fremmedfrykt og det ukjente ofte blir nevnt som grunn til homofobi. Dette ser hun seg enig i, fordi folk ikke vet hva som er "greia", som hun sier, og dermed dømmer folk automatisk.

Sunniva synes ikke idretten er noen spesiell homofob arena, selv om hun tror det kanskje er tilfellet i noen idretter. Hun vet om både gutter og jenter som er homofile og som har spilt både håndball og fotball uten at folk dømmer dem noe spesielt. Hun mener det er viktigere at man er en god idrettsutøver og liker det en holder på med. Jeg nevner at det i England ikke alltid er like lett å være homofil og idrettutøver og at derfor flere har blitt frarådet å stå fram. Her tror hun det er fordi en eventuell innrømmelse av at de er "annerledes" vil kunne lage et medieoppstyr som tar bort oppmerksomheten fra fotballen. Det stemmer sikkert for hennes del at hun ikke har opplevd så mye homofobi, og hun har jo som nevnt sagt at hun vet om homofile fra begge kjønn som har drevet med idrett uten de store problemene. Dette er sikkert litt enklere når man ikke er blant idrettens mest profilerte utøvere, selv om en kan risikere det her også. I et av sitatene fra teoridelen om hva norske og svenske kvinnelige fotballspillere synes om at det er lesbiske på laget, så svarte de at det er greit så lenge de ikke viser det (Fasting 2000). Sunniva har sagt at hennes håndballag ikke reagerte noe spesielt og at de taklet det bra, selv om noen selvfølgelig ble overrasket. Laget har hun spilt sammen med siden hun var en liten jente, så det er ingen som trekker seg unna fordi kun er lesbisk.

4.4 Idrett, kjønn og homofili

Sunniva stod fram som homofil som 15-åring. I tiden etter dette har hun ikke opplevd noen problemer med dette i forhold til sitt eget håndballag og treneren ble glad for at hun endelig stod fram og kunne få bukt med sine personlige problemer. Da jeg spurte hvordan det er å være en ung, idrettsaktiv som attpåtil er homofil, svarte hun "Jeg føler ikke at det gjør noe for min del, det bare definerer hvem jeg er og sånne ting, og jeg har ikke opplevd

noen problem i forhold til håndballen med at jeg er lesbisk og sånn ting da". Mulighetene innenfor idretten blir ikke begrenset selv om hun er homofil, mener hun.

Jeg var nysgjerrig på hvilke tanker hun hadde om forskjeller ved å stå fram og være idrettsaktiv, mellom jenter og gutter. "Absolutt, jeg merker jo veldig godt at det er flere som "æsj, han er homse" og sånn, men at folk har veldig mye lettere for å godta at en jente homofil i stedet for en gutt, og jeg merker jo egentlig det at alle guttekompisene mine bare synes det er kult." Hun tror også at det generelt er enklere for en jente å stå fram enn en gutt, fordi guttene oftere kan synes at det er litt kleint med homofile av samme kjønn og er mest komfortable med lesbiske. Jenter liker homofile gutter, som hun sier "jenter er veldig glad i å ha en homsevenn". Hun opplever altså jenter og kvinner som mer tolerante enn gutter og menn, men Fasting (2000) sin undersøkelse viser at det blant noen kvinnelige utøvere har blitt mer homofobi, som kanskje gjør det verre for kvinner å stå fram i enkelte idretter. Sunniva nevnte selv at hun tror kvinner er mer tolerante enn menn i forhold til homofili. Heidi Eng mener det også er mer akseptert for kvinner å finne hverandre i idretten. Dette var Sunniva enig i fordi hun hadde hørt, for eksempel innenfor håndball, om langt flere kvinner enn menn som hadde blitt sammen. Det å stå fram på bygda og i små byer er ikke nødvendigvis bare enkelt ettersom de aller flere vet det etter noen dager. På grunn av dette tror hun kanskje det vil være litt verre for en gutt å stå fram i en sånn liten by som hun er fra, enn i en større som for eksempel Oslo.

Før i tiden ble idrettsaktivitet sett på som en maskulin mannsgreie. Var du kvinne og drev med idrett fikk du muskler, lignet etter hvert mer på en mann og ble mer maskulin. De konkluderer med at du da ikke lenger var attraktiv for menn, ergo kunne du være attraktiv for kvinner i stedet. Jeg lurte på om Sunniva opplever noe av denne tankegangen i da. "Nei, jeg opplever ikke at folk tenker det, men jeg har jo opplevd at jeg har den effekten på hetero kvinnefolk da fordi jeg ser veldig guttete ut, jeg vet ikke helt, men det kan jo være sånn i enkelte tilfeller". Med guttete mener hun at hun har kort hår, har en del muskler og ofte kler seg i gutteklær. Hun opplever at folk ser veldig fort på henne at hun er lesbisk fordi hun ser ut som gjør og holder på med håndball. Denne tankegangen startet egentlig allerede tidlig på 1900-tallet, da menn hadde gått tom for unnskyldninger til hvorfor kvinner ikke skulle drive med idrett. De sa allerede da at kvinner som holdt på med idrett fikk større muskler, ble mindre feminine, mindre attraktive for menn og dermed ble mer attraktive for kvinner. Likeså sier jo Judith Tangen (1998) i sin oppgave at toppserien for

kvinner flere ganger har blitt kalt for ”lesbeligaen”. Her kan vi trekke fram det Kolnes (2000) skrev om kvinnen som tok med barna på en kvinnelig fotballkamp, og et av barna kommenterte at kvinnene på det ene laget så ut som menn fordi de hadde kort hår og ikke så ut som kvinner. Når selv et barn kan komme med sånne uttalelser er det kanskje ikke så rart at verden har den oppfatningen de har om hvordan kvinner og menn skal se ut. Det er jo bare å åpne et blad eller se bilder av modeller, så får man med en gang vite hvordan man ”egentlig” skulle ha sett ut.

4.5 Idrett, homofili og media

Vi snakket en del om media og deres rett til å blande seg inn i privatlivet til homofile idrettsutøvere. Jeg dro fram håndballspilleren Are Grongstad som et som et eksempel på hva som kan skje hvis en velger å stå fram med sin legning i offentligheten. I løpet av en dag eller to visste hele landet at han var homofil. Han spiller fortsatt håndball, men er blant mange nesten mere kjent som talsmann for homofile i stedet for håndballspiller. Han sier at han av og til angrer på at han stod fram så offentlig, og at det ikke er sikkert han hadde gjort det hvis han hadde visst at det skulle bli så stort oppstyr rundt det (tb.no/). Jeg lurte på hva Sunniva mente om denne saken. Hun synes det er dumt at det å stå fram som homofil skal kunne ta vekk fokuset fra det han egentlig skal være kjent for, nemlig håndballspiller. Hun synes ikke det er riktig at det å være homofil skal kunne gi så store overskrifter i media. De er vanlige mennesker de også og det har blitt mere normalt at folk er homofile. I forhold til hva som angår en persons privatliv og hva offentligheten bør få vite om vedkommendes legning, og om de kun får et fullkomment liv ved å stå fram, sier hun dette:

Det kommer jo veldig an på om du er i den situasjonen at det å være homofil ikke er tolerert eller, og hvis du er mye i media bør du egentlig vurdere det selv hvor mye oppstyr du vil ha rundt deg, og vil du at alle i hele Norge skal vite det eller holder det at familie og venner vet det. Litt sånne ting bør du tenke på hvis du er proff, men også der går det litt på smakssak og hva en føler seg vel med.

Hun mener media blander seg for mye inn i privatlivet til enkeltpersoner, og at de bør tenke seg om før de lager store oppslag om dem, hvis det ikke har noe med idretten å gjøre. Det kan fort bli lett, som Grongstad selv sa, at folk glemmer litt hva de egentlig

holder på med, eller de blir satt i bås som den homofile håndballspilleren og ikke bare som håndballspiller.

4.6 Garderobekultur

Garderobekultur er noe man både kanskje har lest eller fått høre om noen ganger i ulike situasjoner. Garderobe, dusj og det å leve tett på hverandre, under for eksempel en turnering, blir ofte framstilt som typiske problemer for de som er homofile. Jeg ønsket å vite hvordan dette faktisk var for en 16 åring, som spiller håndball aktivt.

Ja, jeg var veldig obs på det når jeg kom ut av skapet fordi at jeg visste jo at det mange tenker når noen kommer ut av skapet er jo at " jeg vil ikke stå ved siden av henne i dusjen" og er redde for å bli glodd på og sånn ting, men det har aldri vært noe aktuelt for meg å gjøre i det hele tatt fordi at om du er hetero eller lesbisk eller homse for den saks skyld, så handler det veldig om respekt for andre da. Og jeg for min del synes det blir helt feil å se på klassekamerater eller vennene mine i dusjen og sånn. Det handler jo fortsatt om privatliv og sånne ting, så det har aldri vært noe. Men jeg var veldig forsiktig med det samme jeg hadde kommet ut, så ikke på noen og tok det bare helt rolig, men opplevde ikke noe problem heller

Det viser seg altså at dette er et tema for homofile. De er redde for hva folk skal tenke når de står i dusjen sammen med dem, men det er nok det samme begge veier skal vi tro Sunniva. Og det er jo som hun sier; de aller fleste med normal folkeskikk står ikke og glaner på hverandre hverken i dusj eller garderobe. Hun sa videre at det egentlig ikke er så stort et problem ettersom hun har kjent alle på laget siden 1.klasse omtrent. Hun opplever at guttevenner kan finne på å si at HUN må ha det gøy i dusjen som får sett på alle jentene, men nok en gang trekker hun fram det med respekt for andre og det ikke er aktuelt for henne å oppføre seg sånn. Det er heller ikke noen som har tatt avstand på grunn av dette, som hun har merket, ikke når det gjelder kamphelger der det er overnatting og så videre heller. Hun opplevde som sagt ikke at hun måtte skjule legningen sin på grunn av idretten, for alle var jo venner. For gutter sin del når det er snakk om garderobekulturen tror hun det er litt verre. Hun er ikke helt sikker på hvorfor, men tror det har noe å gjøre med at flere tolererer at en jente er lesbisk enn at en gutt er homofil. Menn er kanskje redd for at såpa skal glippe ut av hendene og lande på gulvet? I teorien kunne vi jo lese om treneren til Thomas Berling som var bekymret for hvordan dusjingen skulle foregå.

5 REFLEKSJON OG OPPSUMMERING

I min oppgave ønsket jeg å finne ut litt mer om hvordan det er å leve som homofil i idretten i Norge. Jeg fikk intervjuet ei ung jente, og fikk sett henne dette i hennes synsperspektiv. I denne refleksjonen/diskusjonen ønsker jeg å spekulere litt i svarene Sunniva kom med og hvordan andre forøvrig ser på dette.

5.1 Identitet

Sunniva og jeg snakket en del om det å leve et dobbeltliv som homofil og heterofil. Hvis folk lever med to identiteter kan man jo lure på hvor fornøyd den personen er med livet og sin personlighet. Noen har det kanskje veldig bra, mens andre kanskje sliter noe veldig med både det å lure seg selv og de rundt seg. Noen er kanskje gift og har kanskje til og med fått barn med en kvinne de ikke elsker på den rette måten. Dette kan jo selvfølgelig gjelde en kvinne som skjuler sin identitet gjennom å leve sammen med en mann. En kan spørre seg om dette er etisk riktig, av både samfunnet som fordømmer de homofile og av de homofile selv som går bak ryggen på mange de er glade i, at de ikke får leve som den personen de er. I Gareth Thomas sitt tilfelle var det idretten som gjorde at han ventet med å stå fram. Hvorfor heter det da "Idrett for alle"? Da blir det som Sunniva sier, selv om hun ikke har opplevd det personlig, at noen idretter verre enn andre når det gjelder å stå fram med den legning de har. Det skal jo egentlig ikke være noe problem nå til dags å stå fram, når en tenker på hvor mange som faktisk lever som åpent homofile. Men da spør det da om idretten er en egenrådig arena med sine egne meninger om hvordan mennesker skal og bør være. En kan jo faktisk risikere å miste mange talentfulle idrettsutøvere, som kunne ha nådd langt, fordi de er redde for hva omverdenen kommer til å si om dem hvis det kommer fram at de blir tiltrukket av personer med samme kjønn som dem selv. Og selv om Sunniva ikke har følt at hun måtte skjule sin legning, så måtte jo hun også stå fram til familie, venner og idrettslag. Hun var heldig som har sånne gode mennesker rundt seg, noe ikke alle dessverre er.

5.2 Homofobi

Vi snakket om homofobi i idretten. Sunniva har ikke opplevd noe spesielt av dette og tror ikke det så ille heller egentlig, bortsett fra kanskje i noen idretter. Når er hører dette kan en jo lure på hvorfor ikke flere står fram som den de er i idretten. Det er jo ikke sikkert de kommer til å få huden full av stygge kommentarer. Bare se på Are Grongstad, han ble jo nesten skrytt opp i skyene. Og likeså har vi Gro Hammerseng, og da Anja Edin sto fram ble det nesten ingen medieblest over det. Kanskje homofobien ikke er så ille som man tror, i alle fall ikke blant utøverne selv. Likevel er det jo betenkelig at England og Norge per dags dato ikke har noen profilerte utøvere som har stått fram. Og når man tenker over dette, har det egentlig noe å si for alle og enhver hvem som forelsker seg i hvem? Gro Hammerseng er jo en fantastisk håndballspiller og dette er dette hun skal være kjent for, ikke hvem hun fortrekker å dele livet sitt med. Er det homofobi som gjør at de velger å ikke stå fram eller er det media sin rolle oppi det hele?

Sunniva opplever ingen store problemer med den såkalte garderobekulturen, men hun trodde det kanskje var litt verre for gutter enn jenter. Hun var veldig opptatt av gjensidig respekt for hverandre, men er det alltid sånn? Det er jo et typisk tema i enkelte filmer at menn er livredde for å miste såpa i dusjen når det er andre menn tilstede. Er det sånn blant menn i virkeligheten også?

5.3 Hva kunne vært gjort annerledes

Det som kunne vært gjort annerledes i denne oppgaven er selvfølgelig å ha intervjuet flere personer, både homo-og heterofile, for å få et større utvalg og dermed mer dybde i oppgaven og flere personers synspunkt rundt temaet. Jeg kunne også ha valgt å ha gruppeintervjuer med for eksempel lagvenninnene til Sunniva.

Jeg kunne som sagt ha valgt å gjennomføre gruppeintervjuer i stedet for en-til-en intervju. I stedet for å velge kvalitativ metode, kunne jeg prøvd ut en kvantitativ metode, for

eksempel spørreundersøkelse. Da kunne jeg ha rukket over et mye større antall personer som hadde kommet med sine synspunkter til temaet. Da kunne jeg ha sett idrett og homofili i en større sammenheng, ved for eksempel å ta et helt fotballag eller et håndballag. Hvis jeg hadde valgt et spørreskjema kunne kanskje ha fokusert mere på homofobi i idretten og garderobekulturen.

Hvis jeg hadde hatt mere tid til rådighet nå i ettertid kunne jeg ha fortsatt på det har begynt med, å kartlegge idrettsungdom og homofili. Jeg kunne ha fått tak i flere i samme tilfelle som Sunniva, og kanskje kunne jeg ha fått en mulighet til å snakke med profilerte utøvere som Gro Hammerseng og Are Grongstad, for å få dem til å fortelle hvordan de opplevde det var å stå fra. Dette er selvfølgelig gjort før, men hvis jeg hadde noenlunde de samme spørsmålene som Sunniva fikk, så kunne jeg ha fått mere sammenligningsgrunnlag, og også deres syn på hvordan det er å være homofil i media.

5.4 Oppsummering

For Sunniva virker det uproblematisk det faktum at hun er en ung idrettsutøver som er homofil, for henne påvirker det ikke hennes idrettskarriere. Hun blir ikke merket som homofil blant alle, og ikke har hun opplevd homofobi rundt seg. Guttene er nok litt mer utsatt mener hun, men egentlig er det ikke så stor forskjell mellom kjønnene tror Sunniva. Når vi snakket om at kvinner som driver med idrett og maskulinitet trodde hun at hun gikk under den kategorien ettersom hun er på seg selv som en maskulin person. Hun tror at alle som er homofile vil kunne få det mye bedre med seg selv hvis de står fram og hvis det faktisk godtas i samfunnet.

Sunniva har tydeligvis vært heldig med menneskene i og rundt sitt miljø. Vi får håpe at absolutt alle kan bli like heldig en dag.

Litteraturliste/Referanseliste

Bøker

- Caudwell, Jayne. 2006. *Sport, Sexualities and Queer/Theor*. USA: Routledge
- Eng, Heidi. 2003. *Sporting sex/uality: Doing sex and sexuality in a Norwegian sport context*. Doktorgradsavhandling. Oslo: Norges idrettshøyskole
- Engelsrud, Gunn. 2006. *Hva er KROPP*. Oslo: Universitetsforlaget
- Fasting, Kari. Nr.3 2000. *Homofobi, kvinner og eliteidrett I: Homofili, seksualitet og idrett*. Oslo: Norges idrettshøyskole
- Johannesen, Asbjørn, Per Arne Tufte og Line Christoffersen. 2010. *Introduksjon til samfunnsvitenskapelig metode*. Oslo: Abstrakt forlag AS
- Kolnes, Liv-Jorunn. Nr.3 2000. *Heterosexuality as an organizing principle in women's sport I: Homofili, seksualitet og idrett*. Oslo: Norges idrettshøyskole
- Kvale, Steinar og Svend Brinkmann. 2009. *Det kvalitative forskningsintervjuet*. Oslo: Gyldendal Akademisk
- Lesjø, Jon Helge. 2008. *Idrettssosiologi Sportens eksansjon i det moderne samfunn*. Oslo: Abstrakt forlag AS
- Tangen, Judith. 1998. *Homofobi i kvinneidretten*. Fordypningsoppgave IKS. Oslo: Norges idrettshøyskole.

Artikler

Tidsskrift

- Caudwell, Jayne. 2011. *Does your boyfriend know you're here?' The spatiality of homophobia in men's football culture in the UK I: Leisure studies*. Storbritannia: Routledge

Elektroniske dokumenter

- Aftenposten.no <http://www.aftenposten.no/nyheter/iriks/article612986.ece>
lest 010311

- Dagbladet.no2008
http://www.dagbladet.no/2008/11/28/magasinet/sportmagasinet/justin_fashanu/fotball/homofili/3850222/ lest 140211
- Idrett.no
http://www.idrett.no/tema/mothomohets/Documents/Homohets_Dagbladet.pdf
lest 140411
- Independent.co.uk/2009 <http://www.independent.co.uk/sport/football/news-and-comment/two-top-gay-footballers-stay-in-closet-1845787.html> lest 200211
- Snl.no 1 <http://www.snl.no/homofili> lest 150411
- Snl.no 2 http://www.snl.no/identitet/psykologi,_samfunnsvitenskap
lest 270411
- Stv.hfk.no [http://stv.hfk.no/templates/SchoolSubsite.aspx?id=36462#IDRETT OG KJØNN](http://stv.hfk.no/templates/SchoolSubsite.aspx?id=36462#IDRETT_OG_KJØNN) lest 270411
- Tb.no <http://tb.no/nyheter/ut-av-skapet-med-et-smell-1.1044691>
lest 290411
- Wikipedia.no <http://no.wikipedia.org/wiki/Identitet>
lest 270411

Vedlegg

Vedlegg 1: Samtykkeerklæring

Informasjon

Til deltager i ”Idrett og homoseksualitet”

Jeg skriver nå min bacheloroppgave i mitt studie, Sport Management. Temaet jeg har valgt er idrett og homoseksualitet. Det finnes ikke så veldig mange studier på dette, og spesielt ikke i Norge. Her har det spesielt blitt fokusert på homofobi i idretten, feminitet, maskulinitet og idrett. Hensikten med dette teamet er å kartlegge hvordan det er å være ung, drive med idrett og samtidig være homofil, og hvordan en mottas av samfunnet.

Dette kommer til å bli et personlig intervju. Intervju vil foregå som en samtale, men for å sikre best mulig gjengivelse vil intervjuet bli tatt opp på digital lydfil. Intervjumaterialet vil i etterkant bli oppbevart på PC fram til det blir slettet senest 31.06.2011. Utskrifter av intervjuet blir aidentifisert for å sikre anonymitet. Resultat fra undersøkelsen vil bli en del av en Bacheloroppgave ved Høgskolen i Molde. Ansvarlig veileder for prosjektet er førsteamanuensis Oskar Solenes (oskar.solenes@himolde.no).

Vi gjør oppmerksom på at involverte selvfølgelig står fritt til å svare på de spørsmål vi stiller og at det er mulig for deltager å trekke seg fra hele prosjektet.

Intervjuet vil bli aidentifisert slik at det ikke vil være mulig for uvedkomne å kjenne igjen din identitet. Jeg er også underlagt taushetsplikt. Likeså vil opplysningene du kommer med bli behandlet konfidensielt. Intervjuet vil bli tatt opp på båndopptaker, og bli slettet så snart opplysningene har kommet inn på min pc.

Samtykkeerklæring

Vi er informert om og samtykker i at vår datter, [REDACTED], deltar som informant for Marianne Rønningsbakk i hennes bacheloroppgave.

[REDACTED] [REDACTED]
[REDACTED]

Marianne Rønningsbakk
Student
Høgskolen i Molde
marianne.ronningsbakk@himolde.no

Vedlegg 2: Intervjuguide

1) Hvordan komme ut av skapet

- Hvor gammel var du da du fant ut at du hadde en homoseksuell legning?
- Hvordan taklet du dette?
- Har du forandret deg personlighetsmessig etter at du stod fram?
- Følte du lettelse da du hadde stått fram? Eller angret du?
- Var du åpen om dette fra første stund?
- Betrodde du deg til noen?
- Når fortalte du til familien din at du var homoseksuell?
- Hvordan var det å stå fram til familien?
- Når fortalte du det til venner?
- Hvordan var det å stå fram til venner?
- Hvordan synes du familie og venner taklet dette?
- Merket du endring i oppførselen hos venner og familie etter at du hadde stått fram eller var sånn som det bruker å være?
- Når fikk håndballaget ditt vite dette?
- Merket du noen forskjell i måten medspillere og trener behandlet deg før og etter du sto fram?

- Er det verre å stå fram i en liten by som Molde enn i for eksempel Oslo eller Trondheim?

2) Hvordan leve som homofil

- Hvordan vil du definere deg selv? Er du først og fremst lesbisk? Håndballspiller? Merkelapp?
- Er du mer trygg på deg selv nå etter at du stod fram?
- Identifiserer du deg med andre homofile, eller er du bare en helt vanlig ung jente som holder på med idrett?
- Hvorfor vil du definere deg på denne måten?

- Hvordan er det å være idrettsaktiv og homofil?
- Føler du at dine muligheter i idretten er begrenset på grunn av din legning? Eller at det gir muligheter?
- Er det forskjell mellom gutter og jenter i så måte?
- Har du opplevd hets og/eller utestengelse pga din seksualitet?
- Har din legning og det faktum at du stod fram påvirket deg på noen måte i idrettslivet?
- Har du opplevd at du ville slutte med idrett pga din legning?
- Vil du, ut fra egen erfaring, råde andre homoseksuelle til å stå fram?
- Garderobe, dusj og det å leve tett på hverandre under for eks en turnering blir ofte framstilt som typiske problemer for de som er homofile, føler du det på denne måten?
- Har du opplevd homofobi? Hvorfor? Hvor?
  - Opplevde du at du måtte skjule din legning? Pga idretten?

3) Generelt om homoseksualitet og kjønn

-Tror du det er verre for gutter enn jenter å stå fram som homofil?

- Hvorfor (det hun svarer) tror du det er slik?

- Tror du/har du opplevd at det er noen forskjell mellom jenter og gutter og det at de er homofile og driver med idrett?

Heidi Eng sier jentene på mange måter har det enklere enn guttene. Jentene er mer tolerante, og det er mer akseptert at lesbiske finner hverandre i idretten.

(<https://web.retriever->

[info.com/services/archive.html?method=displayDocument&documentId=055004200308280031&serviceId=2](https://web.retriever-info.com/services/archive.html?method=displayDocument&documentId=055004200308280031&serviceId=2)) Er du enig i denne påstanden?

- Er gutter/menn mer homofobe enn jenter/kvinner, tror du?
- Er det større fokus på menn som er homofile enn kvinner?
- Er det myten om at menn skal være maskuline, snakke om damer, fotball og øl, som gjør at kanskje er med på å skape homofobi? Gjør det at menn ikke tør å stå fram i frykt for å ikke bli sett på som maskulin?
- Er det verre, tror du, å stå fram/leve som homofil i en lagidrett enn i en individuell idrett? Feks i håndball vs. høydehopp
- Hvorfor tror du folk er homofobe? Pga fremmedfrykt?
- Blir man mindre feminin av å drive med idrett?
- Før i tiden ble idrettsaktivitet sett på som en maskulin mannsgreie. Var du kvinne og drev med idrett fikk du muskler, lignet etter hvert mer på en mann og ble mer maskulin. De konkluderer at du da ikke lenger var attraktiv for menn ergo kunne du være attraktiv for kvinner i stedet. Opplever du noe av denne tankegangen i dag?

3) Generelt om homoseksualitet og idrettsaktivitet

- Er det noe som er vanskeligere, tror du, med hensyn til det å være idrettsaktiv og homofil i forhold til det å være heteroseksuell?

- Håndballspilleren Are Grongstad sto fram som homofil da han spilte håndball for Elverum. Han angrer på at han stod fram fordi det ble et fokus på han i media som homofil og ikke som den håndballspilleren han er, hva mener du om dette? Er det rett av media å slå opp store saker om at enkeltutøvere har stått fram som

homoseksuell? Mener du profilerte idrettsutøvere skal stå fram for å kunne leve et fullkomment liv, eller mener du dette tilhører privatlivet deres og ikke har noe med omverdenen å gjøre?

- Får disse idrettsutøverne som står fram en merkelapp som homofil eller er de fortsatt idrettsutøvere?
- Blander media seg for mye inn i livet til enkeltpersoner?
-
- Er idretten er homofob arena?
  - En engelsk PR-agent har rådet to profesjonelle fotballspillere til ikke å stå fram. Han argumenterer med dette sitatet: football "remains in the dark ages, steeped in homophobia" . Er du enig i denne uttalelsen?
  - Hvorfor er du enig/uenig?

4) Hva kan gjøres for å "normalisere" homoseksualitet i idretten

- Hva tror du kan gjøre for å endre folk sin homofobi?
- Hvilke tiltak kan settes i gang?
  - Hvem har ansvaret for å få folk til å forstå og akseptere at det finnes homoseksuelle mennesker både i og utenfor idretten, gammel som ung, jente som gutt? Er det opp til hver enkelt å gå inne i selv seg? Eller bør kommune, stat og så videre ta ansvar og lage kampanjer for å få fram budskapet om at verden er for alle, at idrett er for alle? Eller ligger ansvaret hos de homofile selv? Bør de alle stå fram eller skal de holde tett om sin legning? Har det egentlig noe å si hvilket kjønn en tiltrekkes av når er ute på banen?

5) Generelt om homoseksualitet

- Hvordan tror du det generelt er for den homofile å leve i Norge i dag?
  - Tror du mange i Norge i velger å ikke stå frem fordi de er redde for at samfunnet skal dømme dem?
  - Lever de med to forskjellige identiteter?
  - Har den såkalte kjernefamilien vært med å danne det bildet verden har i dag?